

HET BIJBELSE KERNWOORD GETUIGEN

Naar aanleiding van de woorden: ‘...en gij zult Mijn getuigen zijn..’.
(Hand.1 : 8m)

1. *een gewetensvolle rechtszaak*
2. *een noodzakelijke levenstaak*
3. *een Goddelijke inspraak*

Intro

Iemand vroeg eens aan zijn predikant om enige literatuur die hij aan zijn ongelovige burens ter lezing zou kunnen geven. De pastor opende zijn Bijbel en las hem voor wat Paulus schrijft in 2 Kor.3 : 2: ‘Gijlieden zijt onze brief, geschreven in onze harten, bekend en gelezen van alle mensen.’

De beste literatuur waarmee we kunnen getuigen in de wereld om ons heen, te beginnen bij onze burens, is : zelf een leesbare brief van Christus zijn, in handel en wandel, in woord en daad.

Deze oproep om te getuigen komen we veelvuldig in uw Bijbel tegen.¹ Het is een kernwoord dat in verscheiden betekenissen wordt gebruikt. En een centrale notie in dat kernwoord is het getuigenis van gelovigen naar buiten toe: getuigen van God, van Zijn zaak, van Zijn Woord, van Christus en Zijn daden, van het Evangelie.

Wat we erover willen zeggen spitsen we toe op de opdracht die Christus aan Zijn jongeren gaf bij Zijn hemelvaart: ‘Gij zult Mijn getuigen zijn’

¹ In het NT komt het werkwoord ‘martureoo’ = getuigen 76 keer, het zelfstandig naamwoord ‘marturia’ = getuigenis 37 keer en het zelfstandig naamwoord ‘martus’ = getuige 35 keer voor; de eerste twee woorden komen verreweg het meest voor in het Johannes-evangelie en in de brieven van Johannes.

(Hand.1 : 8m). U zult het zijn. Dat kan moeilijk anders. Wie een hart heeft, dat vol is van het geheim van Gods liefde en genade, moet een mond hebben,

De witte pijlen geven aan, waarheen het Evangelie in eerste instantie via de getuigen van Christus naar toe werd gedragen.

die daarvan overvloedt.

Een heilrijke opdracht. Vertel het rond, overal op aarde. Te beginnen in de bloedstad Jeruzalem. Dan Samaria, op de grens van de heidenwereld. En maar voort, tot aan de einden der aarde. Voorlopig bent u nog niet klaar. Zo zijn Christus' volgelingen

aangesteld als Zijn kroongetuigen.

Het mag duidelijk zijn, dat deze opdracht tot getuigen niet alleen bedoeld is voor de volgelingen van Jezus die Hij achterliet op de aarde, toen Hij naar de Vader ging. Ze geldt ook ieder die Hem lief heeft gekregen.²

Een gewetensvolle rechtszaak

Getuigen zijn, wat houdt dat in?

Het woord getuige wordt in de Bijbel nog al eens gebruikt als aanduiding van iemand die in een rechtszaak optreedt. Hij moet naar waarheid vertellen wat hij gezien en gehoord heeft. Soms ook met anderen samen; en 'op de mond van twee of drie getuigen zal de zaak

² De getuigen zijn in het NT vooral de apostelen die Jezus uitzond en die als oor-en ooggetuigen uit eigen ervaring kunnen spreken. Maar ook Paulus noemt zichzelf een getuige, hoewel hij niet als de andere apostelen uit een directe waarneming van Jezus' woorden en daden kon putten. Maar 'het had God behaagd Zijn Zoon in Hem te openbaren' (Gal.1 : 15v). Christus had Zichzelf aan hem geopenbaard op de weg naar Damaskus.

Overigens geldt de opdracht om levende getuigen van Christus te zijn ook voor alle volgelingen van de Heere Christus (zie o.a. 1 Petr.3 : 15v). Vooral in het boek der Openbaring komen we hen tegen. Daar zijn getuigen soms identiek aan 'martelaren'.

bestaan' (Deut.17 : 6; 19 : 15). Wee degene die een vals getuigenis aflegt.

Zo'n getuige in een rechtszaak is getuige á charge en/ of getuige á décharge.³

Ik geef een voorbeeld. Ik herinner me het verhaal van een psychiater in Israël die in de bange oorlogsdagen in Auschwitz gevangen zat en het daar meemaakte, dat Joodse kinderen onder het zingen van Psalm 23 naar een massagraf moesten gaan, waar ze wreed werden gefusilleerd door de Duitsers. Al ging ik ook...

Later heeft die man, als door een wonder aan de gaskamers ontkomen - naar zijn eigen getuigenis - op de Olijfberg in de geest die kinderen weer horen zingen.

Hij had het alles met zijn eigen ogen gezien en met zijn eigen oren gehoord. Hij kon dus ook als getuige á charge dienen in een proces tegen de moordenaars van deze kinderen, belastend/ aanklagend; maar ook als getuige á decharge ten gunste van die kinderen.

In Jesaja's profetieën (hoofdstuk 43 en 44) lezen we ook van een rechtszaak. Een kort geding tussen de God van Israël en de volkeren, voor Gods rechterstoel gedaagd. En in dat proces is het volk Israël de getuige. Dat volk Israël mag de Heere aanwijzen en aanprijzen als de enige aanbiddelijke God. Het mag met de stukken van Gods heerlijk heilswerk onder dat volk aantonen, dat Hij God is, Hij alleen: Rechter en Redder. Hij alleen en niet al de goden der heidenen, nieten en nullen als het zijn.

Zo is er ook nu nog sprake van een rechtszaak, een kort geding tussen de God van hemel en aarde en de mensheid. En in dit proces wordt de wereld en worden wij allemaal in staat van beschuldiging gesteld. Wij mensen die met God gebroken hebben, die het tevergeefs verwachten

³ In die zin (juridisch dus) komt het woord in de Griekse oudheid voor. Zo ook in de LXX (Septuagint; de Griekse vertaling van het OT). Vgl. o.a. Num.5 : 13. Ook bij verbondssluitingen zijn er de getuigen. De Heere wordt daarbij ook aangeroepen als Getuige.

van de goden van onze tijd, die de dood van een Kind, Gods eigen Kind op het geweten hebben. Daarover hebben wij ons allen te verantwoorden voor Gods Rechterstoel. Nu reeds en straks in het eindgericht.

Het mag echter wel een wonder heten, dat er in dit geding tussen God en de mens ook een Getuige optreedt. In de volheid van de tijd is Hij opgetreden. Een Israëliet bij uitstek: Jezus Christus, de getrouwe Getuige Gods.⁴

Hij is het Die in het bijzonder door Zijn kruisdood en opstanding God Zijn eer teruggeeft. Hij spreekt in het kort geding tussen God en de wereld het beslissende woord. Hij overtuigt door Zijn Geest de wereld van zonde, gerechtigheid en oordeel (Joh.16 : 8vv). Een getuige á charge. Hij toont echter ook met de stukken van kruis en opstanding aan, dat de Heere God is en dat het door Hem mogelijk is, dat een zondaar die rechtens voor eeuwig verloren moet gaan, met God verzoend wordt, gerechtvaardigd door Zijn bloed. Een Getuige á decharge. Hij is Gods laatste appèl op ons geweten. Neemt Zijn getuigenis aan, mensen!

Welnu, in de navolging van deze trouwe Getuige van God, mag ook elke discipel van Jezus Christus een getuige zijn.⁵ Oproepen tot de heiliging van Gods Naam overal op aarde, opkomen voor het goed recht van de enige dienenswaardige God. Getuigen van die ene Naam, tot zaligheid gegeven, die van Jezus Christus. Mensen verwijzen naar de Zaakgelastigde en Advocaat die de rechtszaak heeft gewonnen. Laat u met God verzoenen (2 Kor. 5 : 20).

Zo'n getuige kan geen sterveling met rust laten, zolang hij die nog in zijn zonden ziet voortleven. Hij moet hem met de ganse wereld voor God verdoemelijk stellen. Alles is te kort en te smal. Maar hij mag ook

⁴ Zie vooral Openbaring 1 : 5; 3 : 14 (vgl. Joh.18 : 37).

⁵ Johannes de Doper (Joh.1 : 6vv), de Vader (omtrent de Zoon; Joh.5 : 37vvv), Jezus van Zichzelf (Joh.5 : 36) en Zijn werken (Joh.10 : 25), de Schriften (Joh.5 : 39v; Hebr.12 : 1v), de Geest (Joh.15 : 26), de discipelen (Matth.10 : 18; Hand.1 : 8)/ Paulus (Hand.22 : 15; 23 : 11); wij (2 Tim.1 : 8; 1 Petr.3 : 15v).

wijzen op Hem die een gerechtigheid voor hem heeft, waarmee hij voor eeuwig voor God kan bestaan. Val in Zijn armen. Lever u aan Hem uit.

Gij zult Mijn getuigen zijn. Niet zwijgen, als wij zien, hoe onze burens als blinden paarden voorthollen naar het verderf. Niet zwijgen, als we zoveel onrecht om ons heen waarnemen, in de maatschappij, in de politiek. Geen valse schaamte. Maar oprecht het (geestelijk) welzijn van anderen zoeken.

Aan dit alles moeten we echter nog iets toevoegen. Een getuige in een rechtszaak moet namelijk volstrekt zeker zijn van zijn zaak. Hij moet gewetensvol handelen, niet uit eigenbelang; geen steekpenningen aannemen. Zo wordt zijn getuigenis vals.

Hij dient goed op de hoogte te zijn van de zaak waarvoor hij getuigt en overtuigd zijn van de waarheid van wat hij zegt. ‘Dingen die onder ons volkomen zeker zijn’ (Luk.1 : 1). Niet allereerst getuigen dus wat hij gevoelt, maar wat er staat geschreven. Getuigen van de authenticiteit, de betrouwbaarheid van het Woord van God. Hij moet er zijn hand voor in het vuur durven steken.

Zo was het in bijzondere zin ook met de eerste opstandingsgetuigen van Jezus Christus. Zij waren oor- en ooggetuigen, aanschouwers van Zijn heerlijkheid. Zij vertelden geen kunstig verdichte fabeltjes. Ze waren zelf in de greep van de waarheid. Zijn getuigen.

Zo is het - als het goed is - nog steeds met Gods getuigen in deze wereld. Zij zijn geen oor-en ooggetuigen zoals Christus’ discipelen. Maar ze zijn er wel van binnenuit bij betrokken geraakt, als het goed is. Het is hun een hartezaak, een gewetenszaak geworden, waarheid in hun binnenste, zelf een voorwerp van Christus’ zondaarsliefde. ‘Het heeft God behaagd Zijn Zoon in mij te openbaren’ (Gal.1 : 16).

Het is daardoor, dat mij het eeuwig behoud van de mensen die aan mijn zorg zijn toevertrouwd, werkelijk ter harte gaat. Het laat mij niet koud, of mensen geloven wat ik zeg, ja dan neen. Ik kan ervan wakker liggen.

Getuigen van Christus zijn naar hun aard gewetensvolle getuigen. In

dodelijke ernst roepen zij op tot een radicale en ongereserveerde overgave aan de Heere.

Een noodzakelijke levenstaak

Gij zult Mijn getuigen zijn. Er is nog een tweede ding dat ons opvalt, als wij nadenken over wat getuigen zijn betekent.

Als de Heere Christus de Zijnen aanstelt tot getuigen, geeft Hij hen daarmee een opdracht voor heel het leven. Zijn getuigen zijn, is geen hobby of liefhebberij waarin men een poosje bezig is om het dan verder maar weer te vergeten.

Getuigen zijn van Christus is een levenstaak. Het is een noodzakelijke levenstaak. Er zijn veel belangrijke dingen die mensen doen en waaraan zij veel tijd besteden, maar die toch niet van eeuwig belang zijn. Getuigen zijn van Christus echter is dat wel. Ik kan me geen christen voorstellen, die er de noodzaak niet van inziet. Neem het letterlijk: het is iets noodzakelijks, een zaak van grote nood. Want de wereld staat in brand. En weldra staan wij allen voor Gods rechterstoel.

S.O.S. Getuigen zijn = redden, werven met de warmte van het hart en met klemmende betogen (een zendingsterm). Het is een nood-zaak, een voorrangzaak en haastzaak.

‘Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof’ (2 Kor.5 : 11). En: ‘de liefde van Christus dringt ons’ (2 Kor.5 : 14). ‘Red hen die ter dood gegrepen zijn; want zij wankelen ter doding, zo gij u onthoudt’ (Spr.24 : 11). En: ‘een waarachtig getuige redt de zielen’ (Spr.14 : 25).

U slaapt op één bed met uw man of vrouw; u eet aan één tafel met uw drie kinderen. Kunt u het dan nog wel één dag langer aanzien, dat zij op een weg wandelen bij God vandaan? Geven wij elkaar werkelijk geestelijke leiding mee? Laten onze woorden als donderslagen zijn; maar laten dan ook onze daden zijn als een bliksem.

Doen we er werkelijk moeite voor om ‘vredestichters’ te zijn? Hoe kan iemand in woorden zegenen, als zijn leven ermee vloekt? (Matth.5 : 16).

Van de moeder van Augustinus Monica wordt verteld, dat zij mensen in haar gemeente die met elkaar overhoop lagen, vaak met elkaar wist te verzoenen. Hoe zij dat deed? Zij stapte naar één van beide toe, bracht het gesprek op de ander en vertelde van die ander voorts zoveel goede dingen, dat alle kwaadwillige gedachten verdwenen. Dat deed zij dan vervolgens ook bij de andere ruziemakende partij. En het gevolg was niet zelden, dat die twee weer goede gedachten van elkaar kregen en fiducia kregen in elkaar.

Om getuigen te zijn, moeten wij dichtbij huis beginnen. De zendingsterreinen liggen onmiddellijk achter of naast onze voordeur.

De discipelen van Jezus moesten ook vlak bij huis beginnen. In Jeruzalem. Waar zoveel vijandschap leefde? Ja, daar!! Laat ons niet vergeten, dat het Evangelie eerst voor de Jood is en dan ook voor de Griek. Al zijn alle deuren voor dat Evangelie ogenschijnlijk gesloten onder het huidige Israël. Bidt om de vrede voor Jeruzalem. En ruggesteun met uw gaven het werk van de Evangelieverkondiging onder dit volk, vooral door Messias-belijvende Joden zelf.

Als u van uzelf weet, dat u als een vijand met God verzoend bent, behoeft u voor de grootste tegenstand van het Evangelie niet beducht te zijn.

Getuigen van Christus zijn is een nood-zaak. Het is tegelijk een levenstaak. Iemand die erin bezig is, komt er niet meer van af. Hij moet zelfs bereid zijn om zijn leven ervoor in de waagschaal te stellen met verlies van alles. Het kost ons ogenschijnlijk meer dan het oplevert, althans naar aardse maatstaven gemeten.

In de grondtekst wordt er voor het woord getuige in het Nieuwe Testament een woord gebruikt, dat we kennen als het woord martelaar. Christus' getuigen zijn desnoods ook bloedgetuigen die hun getuigenis met hun eigen bloed ondertekenen. Denk aan Stéfanus, een kroongetuige die de eerste bloedgetuige van Christus werd. Denk aan Jakobus, de broer van Johannes die door het zwaard van Hérodes werd gedood. En aan Petrus die - naar de ongewijde geschiedenis ons vertelt -

in Rome is gekruisigd, op zijn eigen verzoek met het hoofd naar beneden. Vooral in het boek der Openbaring komen de getuigen als bloedgetuigen voor.

Het kan zijn, dat wij, als wij tegenover een collega op het werk een goed woord van Jezus zeggen, spottend aangekeken worden. Het kan zijn, dat we wel eens moedeloos worden, als we bemerken, dat men ons getuigenis slechts voor kennisgeving aanneemt of maar liever heeft, dat we niet zo op het hart aandringen.

Maar iemand die geroepen is om getuige van Christus te zijn, gaat voort door goed en kwaad gerucht. Hij kan niet niet-spreken (zwijgen) (Hand.4 : 20). Hij hoeft zich ook niet uit het veld geslagen te gevoelen. Hij mag vrijmoedig, onbevreesd en onomwonden spreken (Ef.6 : 19v; 1 Petr.3 : 15v). Hij heeft niets te verliezen. En hij heeft een machtige Meester Die hem beloofd heeft, dat Hij Zijn arbeid zal zegenen.

Gij zult Mijn getuigen zijn. Men zou kunnen vragen, of daar ook een strategie voor is? Een geestelijk gesprek voeren - van hart tot hart - met mensen die potdicht zitten voor het Evangelie, hoe doen wij dat?

Bij alle strategieën die wij zouden kunnen uitdenken, is één ding in elk geval van beslissende betekenis. Daarop willen we tenslotte met nadruk wijzen.

Een Goddelijke inspraak

Getuigen van Christus worden wij nooit uit eigen kracht. Er zijn jonge mensen die zich graag (laten) inspannen voor dit werk. Zij vinden, dat ze actief moeten zijn en staan om zo te zeggen elke dag in de startblokken om deel te nemen in allerlei hulpverleningsacties.

Er zijn ook mensen die denken: om een getuige van Christus te zijn, moet er eerst wat met mij gebeuren. Dan komt het vanzelf. Dan moet ik mijn mond wel opendoen. Maar als ik zelf de Heere niet ken, wat zal ik dan getuigen? Al dat doe - werk is toch maar uit de mens en hij kan er God niet mee behagen. De mens denkt wellicht ook nog een keer, dat

hij er de hemel mee kan verdienen.

Luisteren we dan tenslotte nog één keer naar wat Jezus tegen Zijn jongeren zei, voordat Hij naar de Vader in de hemel ging: ‘Gij zult Mijn getuigen zijn’. Wat staat daar? U moet...? Nee, u zult...! Dat is niet precies hetzelfde. Het staat er in de vorm van een futurum (in de toekomstige vorm van het werkwoord).

Hier is dus geen sprake van: ‘Befehl ist Befehl’. Zo van: of u er nu zin in hebt of niet...je voert gewoon het bevel van hoger hand uit, zoals de Duitsers dat in de oorlog deden. Domweg, zonder te vragen: wat doe ik eigenlijk?

Nee, zo niet. Het is eigenlijk helemaal geen zaak van moeten. Het is een zaak van mogen. Moeten, moeten...Maar dan gaat het niet meer van harte. En zo kan het ook zijn, dat wij meedoen in een stuk kerkenwerk in onze vrije tijd. Elke avond bezet. Geen tijd meer voor hen die als eersten in aanmerking komen voor onze goede zorg, onze huisgenoten.

Jezus zei: ‘U zult het zijn’. Dat is meer een belofte dan een bevel. Er gaat ook een uitdrukkelijke belofte aan vooraf, de belofte des Vaders (vs.4), de belofte van de Heilige Geest ‘Die over u komen zal’. De Pinkstergeest wordt eerst ontvangen; daarna komt het getuigenis. Dus een dubbele belofte: de ontvangst van de Geest en het getuigenis.

Om die bekwaam makende Geest van Pinksteren mogen wij wel verlegen zijn. Als Die ons niet tot aan de randen van ons bestaan vervult, wordt alles loos gerucht, holle vaten, voos activisme, halleluja-christendom zonder hechte basis.

Het werkt alleen, als de Geest van Pinksteren ons in verslagenheid van het hart tot de verlegenheidsvraag brengt: ‘Wat zullen wij doen, mannen broeders’ (Hand.2 : 37). Dan brandt diezelfde Geest van Pinksteren het ons in het geweten: ‘Ik ben een onnutte dienstknecht’. Dan ben ik ook dagelijks aangewezen op de in- en doorwerking van de Geest van Christus. Het is daardoor, dat ik tot zekerheid mag komen, dat de Heere mij tot Zijn kind aanneemt. Het is daardoor, dat ik vrijmoedigheid krijg om een getuige van Hem te zijn. Maar dan zal ik

het ook zijn. Ik ben het niet die spreek, maar de Geest van Christus in mij. En Die kan ook alleen echt overtuigen (Joh.16 : 7 - 15).

‘Ik neig het oor, daar ‘k op Gods inspraak wacht’ (Ps.49 : 1 ber.).

Zou de Heere ons de belofte des Vaders, door Hem verworven, niet willen geven? Die zal ons in al de waarheid leiden. Hij zal het uit Christus nemen en het ons verkondigen (Joh.16 : 13v). En zo wordt Zijn kracht in onze zwakheid volbracht.⁶

⁶ Enige literatuur

- F.J.Pop, *Bijbelse woorden en hun geheim*; 's Gravenhage 1964 ,blz.241vv (onder ‘getuigen’)
- Gerald F.Hawthorne, enz. (ed.), *Dictionary of Paul and his letters*; InterVarsity Press, Leicester 1993, s.v. ‘witness’, p.973 ff.
- Lothar Coenen, *Theologisches Begriffslexicon zum Neuen Testament*, Bnd.II/ 2; Wuppertal 1971, s.v. ‘Zeugnis’, S.1478 ff.
- C.den Boer, *Op verkenning in het Nieuwe Testament*; Barneveld 1994/3, blz. 89vv s.v. ‘getuigen’.
- Hodder & Stoughton (publishers; ed. Martin Manser, etc.), *The NIV thematic study Bible* (New International Version); London 1996; p.1332 en thematic sections 5622, 5623, 5624, 5625, 8495, 8496, 8497, 8498